מהדורה למורה – המהפכה התעשייתית

- מטרה: תרגול מושגים, ציר זמן, דמויות, סיבה ותוצאה וניתוח מקור ביחידה "המהפכה התעשייתית".
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: עולים · חט"ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/yechida-mahapecha.html

הנחיות להפעלה

- הדף מבוסס על תוכן עמוד היחידה באתר (מושגים, ציר זמן, דמויות, מקורות).
- לוודא: שנת המצאת ה'ג'ני הטווה' – בסביבות 1764–1765 (פטנט 1770)
- לוודא: פטנט וואט – 1769; מנועים מסחריים – 1776
- לוודא: פטנט הנול המכני של קרטרייט – 1785
- בגרסה זו: שפה פשוטה ומשפטים קצרים, ומילון קטן בתחילת הדף. מומלץ לעבור על המילון יחד לפני התרגול.

מפתח תשובות

קוראים ומבינים

#	תשובה
1	לא נכון – השנה הנכונה: 1830
2	לא נכון – השנה הנכונה: 1833
3	נכון
4	נכון
5	נכון
6	נכון

בוחרים תשובה

#	תשובה
1	ג – החלפת עבודת ידיים בעבודה של מכונות.
2	א – ריכוז עובדים ומכונות במבנה אחד, תחת פיקוח ובשעות עבודה קבועות.

#	תשובה
3	א – מכונה הממירה את כוח הקיטור מחימום מים לתנועה; מקור אנרגיה מרכזי בתקופה.

מי זה?

#	תשובה
1	ב – ממציא סקוטי; שיפר את מנוע הקיטור
2	ג – יזם; מייסד המטוויות הממוכנות הראשונות
3	ד – מהנדס; מחלוצי הקטר ומסילות הברזל
4	א – כלכלן; 'עושר העמים', השוק החופשי וחלוקת העבודה

סדר הזמן

#	תשובה
1	ג'יימס הרגריבס ממציא את ה'ג'ני הטווה' (בקירוב)
2	אדם סמית מפרסם את 'עושר העמים'; מנועי וואט נכנסים לשימוש מסחרי
3	נפתחת מסילת הברזל סטוקטון–דרלינגטון
4	מרקס ואנגלס מפרסמים את 'המניפסט הקומוניסטי'

כותבים

#	תשובה
—	3 משפטים קצרים; 2 מילים מהמילון.

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

המהפכה התעשייתית – דף תרגול

קראו את המשפטים הקצרים. אחר כך ענו על השאלות.

מילון קטן – מילים חשובות

מילה		הסבר פשוט
מיכון		החלפת עבודת ידיים בעבודה של מכונות.
שיטת המפעל		ריכוז עובדים ומכונות במבנה אחד, תחת פיקוח ובשעות עבודה קבועות. (factory)
מנוע קיטור		מכונה הממירה את כוח הקיטור מחימום מים לתנועה; מקור אנרגיה מרכזי... (steam engine)
עיור		מעבר של אוכלוסייה מהכפר לעיר וגידול מהיר של הערים. (urbanization)
מעמד הפועלים		שכבה חברתית חדשה של עובדים שכירים במפעלים, שחיו משכרם בלבד. (worker)
בורגנות		מעמד בעלי ההון, הסוחרים ובעלי המפעלים, שהתחזק בתקופה.

חלק א' – קוראים ומבינים

סמנו: נכון או לא נכון.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	בשנת 1771: נפתח קו הרכבת ליברפול–מנצ'סטר.	○	○
2	בשנת 1830: חוק המפעלים בבריטניה מגביל עבודת ילדים.	○	○
3	המהפכה התעשייתית התחילה בבריטניה.	○	○
4	מנוע הקיטור הפעיל מכונות ורכבות.	○	○
5	במקום לעבוד בידיים, עבדו עם מכונות.	○	○
6	הרבה אנשים עברו מהכפר לעיר.	○	○

חלק ב' – בוחרים תשובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש המושג "מיכון"?

א) רעיון הדוגל בשוויון כלכלי ובבעלות משותפת או בפיקוח הציבור על אמצעי הייצור.

ב) ארגון של עובדים הפועל לשיפור שכרם ותנאי עבודתם.

ג) החלפת עבודת ידיים בעבודה של מכונות.

2. מה פירוש המושג "שיטת המפעל"?

א) ריכוז עובדים ומכונות במבנה אחד, תחת פיקוח ובשעות עבודה קבועות.

ב) מעמד בעלי ההון, הסוחרים ובעלי המפעלים, שהתחזק בתקופה.

ג) רעיון הדוגל בשוויון כלכלי ובבעלות משותפת או בפיקוח הציבור על אמצעי הייצור.

3. מה פירוש המושג "מנוע קיטור"?

א) מכונה הממירה את כוח הקיטור מחימום מים לתנועה; מקור אנרגיה מרכזי בתקופה.

ב) מעבר של אוכלוסייה מהכפר לעיר וגידול מהיר של הערים.

ג) גישה שלפיה השוק צריך לפעול בחופשיות עם מעט התערבות של המדינה.

חלק ג' – מי זה?

התאימו: שם ← מה הוא עשה.

#		אות	
1	ג'יימס וואט	____	א. כלכלן; 'עושר העמים', השוק החופשי וחלוקת העבודה
2	ריצ'רד ארקרייט	____	ב. ממציא סקוטי; שיפר את מנוע הקיטור
3	ג'ורג' סטפנסון	____	ג. יזם; מייסד המטוויות הממוכנות הראשונות
4	אדם סמית	____	ד. מהנדס; מחלוצי הקטר ומסילות הברזל

חלק ד' – סדר הזמן

מספרו 1–4: מה היה ראשון? מה היה אחרון?

מספר	שלב
____	אדם סמית מפרסם את 'עושר העמים'; מנועי וואט נכנסים לשימוש מסחרי
____	מרקס ואנגלס מפרסמים את 'המניפסט הקומוניסטי'

מספר	שלב
____	ג'יימס הרגריבס ממציא את ה'ג'ני הטווה' (בקירוב)
____	נפתחת מסילת הברזל סטוקטון–דרלינגטון

חלק ה' – כותבים

כתבו 3 משפטים קצרים על "המהפכה התעשייתית". השתמשו ב-2 מילים מהמילון.

- משפט 1: מתי ואיפה?
- משפט 2: מה קרה?
- משפט 3: מה חשוב בזה?

🎟️ כרטיס יציאה

מילה חדשה בעברית:

דבר אחד שהבנתי:

איך הרגשתי? 😀 🙂 😐